

Václav Jírů, Praha a Pražané

Galerie výtvarného umění v Chebu

Výstava z depozitáře

24. 2.–28. 8. 2022

Když v roce 1962 v Chebu započala svoji výstavní činnost Městská galerie umění, jak se Galerie výtvarného umění nazývala v prvním roce své existence, bylo v jejím výstavním plánu počítáno s prezentací fotografie. Pro dnešního návštěvníka nic zvláštního, ale v daný čas se jednalo o poměrně radikální gesto. Fotografie jen pozvolna získávala zpět statut uměleckého média, o nějž téměř přišla v 1. polovině 50. let, kdy byla silně zdiskreditována komunistickou propagandou. Výstavní sítě určené výhradně pro fotografii, specializované sbírky, časopisy a knižní edice se začaly zakládat až kolem roku 1960. Do tohoto dění také zapadá výstavní program chebské galerie, který byl v tomto ohledu velmi progresivní.

Proč galerie jako prvního fotografa oslovila právě Václava Jírů (1910–1980), nevíme. Jírů byl tou dobou nepochybně jednou ze zásadních postav domácí fotografické scény. Profesionálně se vyprofiloval již za První republiky, kdy přispíval do mnoha obrazových časopisů. Téměř celou válku pak strávil ve vězení a koncentračních táborech, odsouzen za odbojovou činnost. Po válce se naplno vrátil do tvůrčích kruhů a stal se jedním z nemnoha fotografů s legitimací Svazu československých výtvarných umělců. V době konání chebské výstavy však neovlivňoval fotografii pouze jako aktivní umělec, ale též jako zakladatel a šéfredaktor revue *Fotografie*, tehdy bezkonkurenčně nejlepšího odborného časopisu v celém východním bloku. Také výčet publikovaných knih Václava Jírů byl tou dobou již úctyhodný. Krom beletristického díla *Šesté jaro*, v němž sepsal zážitky z války, vydal mimo jiné teoretické fotografické publikace *Zrcadlo života* (1949) a *O základních otázkách tvůrčí práce ve fotografii* (1954).

Dále pak obrazové publikace *Raf* (1947), *Slunečné pobřeží: Jugoslávie* (1949), *Moskva – Leningrad – Kijev* (1958), *Vom einsamen Kätzchen* a *Poesie in Feld und Flur* (obě 1959). V roce 1960 vyšla jeho kniha *Praha a Pražané*, která stojí (společně s publikací Ericha Einhorna *Praha všedního dne*) na počátku domácí tradice městské obrazové publikace. Byla to velká událost. Kniha byla prakticky ihned rozprodána a v roce 1962 vyšla ve druhém vydání a nákladu 30 000 (!) výtisků.

Jírů zde zachytil Prahu a její předměstí, život lidí a jejich všední den. Od idyllicky a klidně působících scénérií z periferie až po pulzující Václavské náměstí. To vše o něco více reportážním stylem, než bylo tou dobou zvykem, a často též netradičně pomocí teleobjektivu. Byly to snímky, které svou lehkostí, radostí ze života a dynamikou charakterizovaly dobu 60. let.

Ze stejného souboru jako kniha vzešla chebská výstava. Výběr snímků z původní výstavy je dnes možné opět shlédnout ve výstavním formátu „Ze sbírek“ jako jednu z událostí, jimiž si Galerie výtvarného umění v Chebu připomíná 60. výročí svého vzniku. Dilem náhody se totiž všechny tehdy prezentované fotografie dodnes dochovaly ve stavu, v jakém byly kdysi svěšeny z výstavy a uloženy do desek odložených v archivu galerie – jako anonymní, teprve před několika lety identifikovaný soubor. Jsou tak unikátním vhledem nejen do doby před šedesáti lety, ale též do „kuchyně“ jednoho z nejvýznamnějších českých fotografů.

Lukáš Bártl

Václav Jirů, Praha a Pražané

Výstava z depozitáře, 24. 2.–28. 8. 2022

Kurátor Lukáš Bártil

23. 2. 2022 v 17 hodin přednáška Lukáše Bártla spojená s vernisáží

Otevírací doba: út – ne, 10.00–17.00

Galerie výtvarného umění v Chebu

příspěvková organizace Karlovarského kraje

náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, 350 02 Cheb

T: +420 354 422 450, F: +420 354 422 163

info@gavu.cz, www.gavu.cz

Výstavní program GAVU Cheb je podpořen z grantového programu MK ČR.

V roce 2022 vydala Galerie výtvarného umění v Chebu. Grafika Kolář & Kutálek, tisk Dragon Press, s. r. o., náklad 600 ks.